

Oproep aan de EU: STOP DE HANDEL IN ILLEGAAL HOUT!

De oerbossen op aarde zijn er slecht aan toe. In de Braziliaanse Amazone verdween in één jaar tijd ruim 2,7 miljoen hectare tropisch regenwoud¹. Dit is een gebied bijna zo groot als België. Maar liefst driekwart daarvan is illegaal gekapt. Ook in Papoea-Nieuw-Guinea verdwijnt een prachtig bos, het Paradise Forest, in rap tempo. Als de illegale plundering van het Paradise Forest in het huidige tempo doorgaat, zal dit weelderige regenwoud in 2020 vrijwel van de kaart zijn geveegd².

Jarenlang heeft Greenpeace, ook in Nederland, actie gevoerd voor de bescherming van onze oerbossen. Tachtig procent van alle oerbossen is al vernietigd of ernstig aangetast. En nu verwoesten grote, industriële houtkapbedrijven in hoog tempo de resterende twintig procent. De kapmethodes van deze bedrijven zijn destructief en ze draaien hun hand niet om voor illegale praktijken, want de houtkap is lucratief: de (Europese) markt voor houtproducten lijkt onverzadigbaar.

Wat is illegaal hout?

Strikt gesproken is hout illegaal als nationale, regionale of lokale wetten worden overtreden. Of het nu gaat om de kap zelf of het verwerken, vervoeren, kopen of verkopen van hout. Een aantal voorbeelden:

- illegale kapconcessies verwerven door omkoping of corruptie;
- beschermde boomsoorten kappen;
- meer bomen omzagen dan in de kapvergunning staat;
- bomen exporteren terwijl dat verboden is;
- frauderen met douaneverklaringen of andere documenten;
- nationale belastingen ontduiken.

Schadepost: gestolen hout

De schade als gevolg van de massale, illegale houtkap is enorm. Planten- en diersoorten verdwijnen en miljoenen mensen verliezen hun leefgebied. Illegale houtkap gaat vaak gepaard met grof geweld, uitbuiting en schending van de mensenrechten van inheemse bevolkingsgroepen.

Daarnaast heeft de ontbossing ook grote consequenties voor het klimaat op aarde. Zo heeft de ontbossing van de Amazone een grote impact op het klimaat in die regio met verstrekkende gevolgen voor de rest van de wereld.

De opbrengsten van de illegale houthandel komen terecht in dubieuze sectoren: wapenhandel, georganiseerde misdaad, diamantsmokkel. Met het geld worden

burgeroorlogen en witwaspraktijken gefinancierd. Wijdverbreide corruptie en een zwak bestuur in de houtproducerende landen zorgen ervoor dat de illegale houtkap makkelijk doorgang vindt. Volgens de Wereldbank kost het de houtproducerende landen zeker 10 tot 15 miljard dollar aan gederfde inkomsten³. Geld dat geïnvesteerd had kunnen worden in de bouw van scholen of ziekenhuizen.

Legaal versus illegaal

In de illegale houthandel gaat veel geld om, zo'n tien procent van de totale wereldhandel (jaarlijks ongeveer 150 miljard dollar⁴). In veel houtproducerende landen wordt evenveel of zelfs meer illegaal hout gekapt dan legaal. Zo is 70 tot 80% van de houtkap in Indonesië illegaal,

¹ INPE, 2005. PRODES – Amazon Forest Satellite Monitoring/2003-2004 deforestation data. www.obt.inpe.br/prodes/ – World Bank Press Release

² Katsigris et al (2004), The China forest products trade: overview of Asia-Pacific supplying countries, impacts and implications

³ World Bank, Strengthening Forest Law Enforcement and Governance, 2006

⁴ OECD Environmental Outlook p 122. www.oecd.org/dataoecd/51/6/2088589.pdf

uit Peru en Bolivia is 80% van het hout illegaal gekapt⁵.

Schattingen van de percentages illegale houtkap

Land	% van de totale houtproductie
Bolivia	80
Brazilië	20-47
Cambodja	90
Cameroen	50
Colombia	42
Ecuador	70
Gabon	70
Ghana	60
Indonesië	70-80
Laos	45
Maleisië	tot 35
Myanmar	50
Papoea-Nieuw-Guinea	70
Peru	80
Rusland	10-15 (NW) 50 (Oost)
Thailand	40
Vietnam	20-40

Bron: Savcor Indufor Oy (2004); FAO (2005); European Forest Institute (2005).

De belangrijkste aanjager van deze destructieve handel is overal hetzelfde: de vraag naar goedkope houtproducten. Daarom vindt het illegale hout met gemak zijn weg naar belangrijke afzetmarkten als de Verenigde Staten, Europa, Japan en China. Regeringen knippen hun ogen stijf dicht als het gaat om de herkomst van het hout dat hun landen binnenkomt, soms via lucratieve omwegen.

Europa koopt oerbosvernietiging

Europese landen behoren tot de grootste afnemers van hout uit bedreigde oerbossen. De Europese Unie is de op één na grootste afzetmarkt voor gezaagd hout én voor triplex uit Azië⁶. Veertig procent van de exportwaarde van Braziliaans Amazonehout komt terecht in de EU⁷. Ook Rusland kan het grootste deel van zijn hout kwijt in de EU. Tafels, kasten of kozijnen gemaakt van illegaal gekapte woudreuzen zijn te koop in Europese winkels. Houtproducten uit Aziatische en Afrikaanse regenwouden liggen opgestapeld bij Europese bouwplaatsen. Hoe kan dat? De EU en haar lidstaten spraken in mei 2003 af, dat ze in het kader van het FLEGT (Forest Law Enforcement Governance and Trade) actieplan de illegale houtkap en -handel

zouden indammen. Maar de EU heeft die afspraak nooit in wetgeving omgezet: slechts in vrijwillige overeenkomsten met houtproducerende landen, die niet effectief zijn.

Effectieve EU-wetgeving

Greenpeace en andere organisaties hebben jarenlang druk uitgeoefend op de EU: zorg voor effectieve wetgeving! Immers, de EU is medeverantwoordelijk zolang ze illegaal en destructief gekapt hout blijft importeren. In 2007 buigt de EU zich eindelijk serieus over de vraag hoe de handel in illegaal hout aan banden kan worden gelegd. Komt het bedrijfsleven weg met vrijwillige afspraken? Of kondigt de EU strenge wetgeving af?

Greenpeace vindt dat de EU de handel in illegaal gekapt hout moet verbieden. Bovendien moet ze zich sterk maken voor een ecologisch en sociaal verantwoord bosbeheer. Samen met 180 ngo's en 70 Europese bedrijven als IKEA en Castorama roept Greenpeace de Europese Commissie op wetgeving te maken, die de destructieve illegale hout-handel voor eens en altijd aan banden legt.

'Zonder duidelijke Europese wetgeving zijn verantwoordelijke bedrijven, die willen investeren in duurzame houtkap, altijd in het nadeel.'

ANDRÉ DE BOER,
DIRECTEUR VAN DE VERENIGING VAN NEDERLANDSE
HOUTONDERNEMINGEN (APRIL 2005)

⁵ World Bank, Strengthening Forest Law Enforcement and Governance, 2006

⁶ Figures by value, from FAO FAOSTAT online database, quoted in FLEGT Proposal for an EU Action Plan, 21 May 2003, Annex 2 p. 28-29

⁷ MDIC/Greenpeace, 2004